EUROPAKO FUNTSEN KUDEAKETARAKO ZUZENTASUN PROTOKOLOA

I.-

Europar Batasunaren 2018ko Finantza Araubideak aurreikuspen batzuk ezartzen ditu finantza kudeaketa onaren printzipioa babesteko agintari nazionalek (estatukoak, autonomia erkidegoetakoak eta tokikoak) beren Aurrekontuetatik datozen Batasunaren finantza baliabideen kudeaketa partekatua egiten duten esparru guztietan, eta zabaldu egiten ditu kudeaketa prozesu horietan sor daitezkeen interes gatazken kontzeptua eta aplikazioa.

Bestalde, suspertze eta erresilientzia mekanismoa ezartzen duen Europako Legebiltzarraren eta Kontseiluaren otsailaren 12ko 2021/241 (EB) Erregelamenduak behin eta berriz aipatzen du suspertze tresna horri lotutako Europako funtsen kudeaketan estatu kideek Batasunaren finantza interesak zaindu eta babestu beharko dituztela, bereziki neurriak hartu behar dituztela iruzurra, ustelkeria eta interes gatazkak prebenitzeko, hautemateko eta zuzentzeko. Bereziki garrantzitsua da aipatutako Erregelamenduaren 22. artikuluan jasotako araudia, izan ere, Estatu kideak, eta beraz estatu horiek osatzen dituzten erakunde guztiak, behartuta daude, herrialde bakoitzak aurkeztu behar zuen Suspertze eta Erresilientzia Planaren esparruan, Europako funtsen kudeaketan parte hartzera eta iruzurra, ustelkeria eta interes gatazkak prebenitzeko, hautemateko, zuzentzeko eta aurka egiteko beharrezkoak diren neurri guztiak hartzera.

Era berean, Administrazio Publikoa modernizatzeko eta Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Plana egikaritzeko presazko neurriak onartzen dituen abenduaren 30eko 36/2020 Errege Lege Dekretuaren 3. artikuluak kudeaketa onaren printzipioak arautzen ditu, printzipio horiek Administrazio Publiko orori aplikatu beharreko oinarrizko arau gisa daude konfiguratuta, eta horien artean dago jasota interes gatazkak, iruzurrak eta irregulartasunak modu eraginkorrean prebenitzeko printzipioa. Lege horren 21.3 artikuluak Iruzurraren aurkako Koordinazio Zerbitzu Nazionalari (IGAE), Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Plana egikaritzeko Kontrol Agintaritza baita, Estatuko Administrazioaren Kontu hartzailetza Orokorrari atxikiriko zerbitzuari, agintzen dio “iruzurraren, ustelkeriaren edo legez kanpoko beste edozein jardueraren aurrean Europar Batasunaren finantza interesak babesteko eginkizunen erabileran” beharrezkoak diren prebentzio, hautemate eta ikerketa lanak sustatu ditzala eta ondorio horiei begira kudeaketa organoekin eduki beharreko harremanak eduki ditzala.

Espainiako Gobernuak aurkeztutako eta bere garaian europar erakundeek onartutako Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Planaren zati batzuek iruzurra, ustelkeria eta interes gatazkak hautemateko, zuzentzeko eta hala badagokio, jazartzeko neurriak ezartzen dituzte gisa horretako praktika irregularrak prebenitzeko eta horrenbestez Suspertze Planari atxikiriko Europako funtsen kudeaketari dagokionez, halakoak gauzatu daitezen saihesteko edo arintzeko.

36/2020 Errege Lege Dekretuan jasotako aurreikuspenen araubidezko garapenean, Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Plana kudeatzeko sistema egituratzen duen irailaren 29ko HFP/1030/2021 Aginduak arautzen ditu Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Planaren kudeaketa printzipio espezifikoak; aitortu egiten du bere zeharkakotasun izaera, eta horien artean espresuki adierazten du honakoa: "Iruzurra, ustelkeria eta interes gatazkak prebenitzeko, hautemateko eta zuzentzeko mekanismoak indartzea”.

Arauzko datu erabakigarria da printzipio horiek bete-betean sartzen direla Europar Batasunetik etorritako baliabideekin finantzatutako proiektuak, azpiproiektuak edo jarduerak egikaritzen dituen edozein erakunde publikok zein pribatuk abiarazi beharreko Europako funtsak kudeatzeko sisteman, tresna horien diseinuan eta kudeaketan irizpide homogeneo batzuk bermatzeko xedearekin. Era berean, Agindu horrek bere 6. artikuluan arautzen du

iruzurraren aurkako Plan bat edukitzeko betebeharra “bere jarduera esparruan bermatu eta adierazi ahal izan dezan dagozkion funtsak arau aplikagarrien arabera erabili direla, bereziki iruzurra, ustelkeria eta interes gatazkak prebenitzeari, hautemateari eta zuzentzeari dagokienez”. Aginduaren II B 5 Eranskinak ere, erakunde bakoitzak autoebaluazio galdetegi bati erantzutea aurreikusten du (bertan espresuki islatzen da erakundeak kode etikorik edo jokabide koderik ba ote duen galdera edo itema), eta III C Eranskinak jasotzen du, kultura etiko bat garatzeari dagokionez, prebentziozko neurrien artean “iruzurraren aurreko jokaera kode bat ezartzen dela, interes gatazkak, opariak, konfidentzialtasuna, salaketa bideak (salaketa postontzia eta/edo IGAEren salaketa kanalerako esteka) eta beste alderdi batzuk jaso ditzakeenak”.
Zuzentasun mekanismoak indartzeko eskakizuna era berean dago jasota item gisa proiektuen eta azpiproiektuen egikaritzea jarraitzeko eta kontrolatzeko prozesuaren faseetan eta, bereziki, Kudeaketa Txostenean (10. artikulua) eta betetzearen Adierazpenean (12. artikulua), azken horretan espresuki egiaztatu beharko baita, alde batetik, funtsak aurreikusitako xedeetarako erabili direla, eta bestetik, eta bereziki, egikaritze hori burura eraman dela “interes gatazkak, iruzurra eta ustelkeria prebenitzeko araua, eta Suspertze eta Erresilientzia Mekanismotik eta Batasuneko beste programa batzuetatik etorritako finantzazio bikoitza prebenitzeko arauak zorrotz beterik eta finantza kudeaketa onaren printzipioarekin bat etorritik”.
Nolanahi ere, erakunde bakoitzaren ezaugarri espezifikoetara egokitu ahal izateko, HFP. 1030/2021 Aginduan jasotako aurreikuspenen edukia zabala da (batez ere prebenitzeko eta hautemateko faseetan) gai honi dagokionez eta nahitaezkoak diren aurreikuspenen kasuetan izan ezik (6. artikulua, 4. eta 5. atalak), eta hartan jasotako salbuespenekin.

II.-
Labur-labur deskribatutako arau esparruan azaldutakoarekin bat etorrita, eta erakunde honek onartutako Zuzentasun eta Iruzurraren aurkako Neurrien Planean ezarritakoaren arabera, Europako funtsak Zuzen Kudeatzeko Protokolo hau landu da: tresna osagarri baten modura egituratzen da (eta zubi gisa Planean kode etiko bat eta jardunbide kode bat edo erakundearen jokabide kodeak onartzeko gaian ezarritako helburuak betetzen diren artean), erakundean zuzentasun kultura indartzeko xedearekin eta Protokolo honetan Europako funtsen erabileran kudeaketa etikoa eta finantza kudeaketa egokia indartzeko ezartzen diren balioen eta printzipioen interpretazioari eta irismenari begira planteatu daitezkeen arazoei, alderdi etikoei, kexuei edo salaketei unean-uneko erantzuna emateko xedearekin.
Nolanahi ere, tresna honek baditu berezi egiten duten ezaugarri batzuk. Hauexek dira:

a) Zubi tresna da, egungo kode aplikagarria berrikusiz edo etika eta jokabide kode berri bat (edo batzuk) landuz osatu beharrekoa, Europako funtsen kudeaketa eranskin gisa jasoko duena Protokolo honetan ezarritakoari jarraiki.

a) Beraz, tresna osatugabea da; izan ere, balioak eta printzipioak baizik ez ditu ezartzen, baina horien definiziotik abiaturik gainditu egin daitezke erakundeak Europako funtsak erabiltzeko aurreneko urratsetan sor daitezkeen arazoak eta zalantza etikoak.

b) Hala eta guztiz ere, protokolo honek jokabide arau batzuk ezartzen ditu erabaki, zuzendaritza edo lanbide eginkizunak betetzean inpartzialtasun eta objektibotasun bermea eraginkorra izan dadin eta modu horretan interes gatazkak saihestu edo arindu daitezen. Arau horiek estu lotuta daude pertsona horiek opariak, erregaluak edo arreta bereziak jasotzeko mugekin, halakoek aipatutako printzipioen eraginkortasun osoa kaltetu baitezakete.

c) Laburbilduta, azaldutako salbuespena izan ezik, protokolo honek ez du espresuki jasotzen jokabide edo jarduera araurik, baina horietako asko ondorioztatu daitezke balio eta printzipio horiei egiten zaien mugapenetik, eta horrek nabarmen erraztu dezake berme organoaren interpretazio eta aplikazio lana, aipatutako funtsen kudeaketan Europar Batasunaren finantza interesen babesaren erabateko eraginkortasuna zaintzeko.

d) Nolanahi ere, eta hau garrantzitsua da, erakundeak Europako funtsak kudeatzeko autoerregulazio tresna espezifikoa da, izan ere, berezitasun bat ematen dio kode orokorren aurrean, hauek ezin baitituzte kontuan hartu funtsak erabiltzearen berezitasunak eta esparru horretan biltzen diren printzipio espezifikoak.

Egitura bakuna du Zuzentasun Protokolo honek:
Hasteko, Protokoloaren xedea, izaera eta helburuak azaltzen dira Europako funtsen kudeaketari dagokionez. Bere ezaugarri berezia da ezarri egiten dituela Suspertze Planetik eratorritako jarduerak kudeatzean zer balio etiko eta kudeaketa onaren printzipio hartu behar diren kontuan nahitaez.
Haren aplikazio esparru subjektiboa Europako funtsen erabileran arduradun edo kudeatzaile gisa parte hartzen duten pertsona guztietara hedatzen da; nolanahi ere, esparru hori, dagokionean, Europako funts horietatik eratorritako hartzaileak diren beste erakunde, enpresa, elkarte, eragile edo profesional batzuetara zabal daiteke (kontratistak, emakidadunak, diruz lagundutako erakundeak eta pertsonak, etab.).
Protokoloa, berez, argi eta garbi da autoerregulatzeko tresna bat, eta prebenitzeko helburua du, asmoa baita erakundearen azpiegitura etikoa indartzea, bereziki Europako funtsen kudeaketarekin lotutako guztian. Gainera, kudeaketa zuzentasunean oinarritzea du xede, 2030 Agendan Garapen Jasangarrirako 16. Helburuan ezarritakoarekin bat etorriz, helburu horrek erakunde sendoak eraikitzearen alde egiten baitu.
Bigarrenik, erakundeak eta haren arduradunek eta enplegatu publikoek Europako funtsak kudeatzeko gida gisa balio behar duten Balio etikoak ezartzen dira. Hasteko, balioen kontzeptua, xedea eta helburua azaltzen da, eta jarraian funtsen erabilera gidatzen duten balio nagusiak finkatzen dira. Laburbilduta, sei dira:

- Zuzentasuna
- Eredugarritasuna
- Zintzotasuna eta interesik eza
- Inpartzialtasuna eta objektibotasuna
- Bikaintasun profesionala
- Errespetua eta enpatia

Balio horiek beren irismena zehaztu nahi duten enuntziatu batzuen bidez mugatzen dira, helburua baita hartzaileak orientatzea eta Zuzentasun Batzordeari interpretatzeko eta aplikatzeko jarraibideak ematea planteatu dakizkiokeen alderdi etikoei, dilemei, zalantzei edo kexuei aurre egin behar dienean.
Hirugarrenik, era berean Europako funtsen kudeaketa gidatu behar duten kudeaketa onaren Printzipioak zehazten dira. Printzipioak zer diren eta Europako funtsak erabiltzeko prozesuan zer zentzu eta helburu duten definitu edo mugatu ondoren, sei printzipio ezarri dira, honako hauek, hain zuzen ere:

- Konpromisoa kudeaketaren emaitzekin.

- Finantza kudeaketa ona eta efizientzia kudeaketan.
- Gardentasuna.
- Datu pertsonalak babestea.
- Europako funtsen kudeaketa 2030 Agendarekin eta Garapen Jasangarriarekin lerrokatuta.
- Zuzendaritza eta lanbide erantzukizuna Europako funtsen kudeaketan

Balioekin egin den bezala, printzipio horiek zehaztu edo mugatu egiten dira beren zentzuari eta irismenari dagokienez, Europako funtsak erabiltzeko arduradunei eta kudeatzaileei jarraibideak emateko xedearekin, baina baita Zuzentasun Batzordeak printzipio horiek interpretatu eta aplikatu ahal izateko elementuak izan ditzan Europako funtsen eguneroko kudeaketan eta kudeaketa horren inguruan sor daitezkeen arazoen aurrean.
Laugarrenik, bereziki Europako funtsen kudeaketari dagokionez, erakundeen kultura etikoa indartzeko politikak eta formakuntza ekintzak garatzeak duen garrantziari buruzko irizpide sorta bat ezartzen du Protokoloak, Zuzentasun eta Iruzurraren aurkako Planean ezarritakoarekin bat etorrita.
Bereziki garrantzitsua da Zuzentasun Protokolo honetako bosgarren blokea, Ekonomiako Lankidetza eta Garapenerako Erakundeak (ELGA) bere garaian definitu zuen bezala, zuzentasun instituzionaleko edozein esparruren oinarrizko elementuetako bat aurreikusten baitu: tresna honen aplikazioarekin lotuta planteatzen diren arazo etikoak, dilemak, zalantzak, kexuak edo beste edozein kontsulta edo intzidentzia ebazteko mekanismoaren eta prozeduren artikulazioa.
Baina, aldi berean, jokoan dauden Batasunaren finantza interesen garrantzia kontuan hartuta, salaketak egiteko barne kanal bat egituratu da, eta esparru horri dagokionez bederen, konponbide iragankor bat eman nahi zaie salataria babesteko 2019/1937 (EB) Zuzentarautik eratorritako betebeharrei. Zuzentarau horren transposizioa eta eraginkortasuna beranduenez ere 2021eko abenduaren 17rako egongo zen prest. Neurri horiekin, erakundeak bere egiten du barne kanal horren sorrera, ezinbestekoa baita finantza kudeaketa onaren printzipioa betetzeko eta Batasunaren finantza interesak babesteko.
Ez du garrantzi txikiagorik seigarren atalak, izan ere, Protokolo honen berme organo gisa jardungo duen Zuzentasun Batzorde baten aurreikuspena du helburu, Europako funtsen eguneroko kudeaketari balioak eta printzipioak erabat aplikatzen zaizkiola bermatzea xede duten eskuduntzen zerrenda zabalarekin; baina, era berean, antolakuntzaren edo erakundearen ekonomiaren ageriko arrazoiak direla eta, Zuzentasun Batzorde horrek salaketak egiteko barne kanal gisa jardungo du eta horretarako sor daitekeen postontzia kudeatuko du.

I.- ZUZENTASUN PROTOKOLOAREN XEDEA, IZAERA ETA HELBURUAK EUROPAKO FUNTSEN KUDEAKETAN

1.- Xedea

Europako funtsak kudeatzeko prozesuetan esku hartzen duten pertsona arduradunek, kudeatzaileek eta langileek beren egin beharreko balio etikoak eta kudeaketa onaren printzipioak ezartzen ditu protokolo honek, finantza kudeaketa onaren printzipioa bermatzeko eta prozedura horietan Europar Batasunaren finantza interesak zaintzeko xedearekin.

2.- Protokoloaren aplikazio esparrua

2.1.- Erakundeari esleitutako Europako funtsak kudeatzeko prozeduretan beren eginkizunak partzialki edo erabat betetzen dituzten funtzionarioei edo enplegatu publikoei eta erantzukizun eginkizunak betetzen dituzten pertsonei aplikatuko zaie kode hau.
2.2.- Era berean, jokabide arauei dagokienez eta inpartzialtasuna eta objektibotasuna bermatze aldera, lizitatzaileei, kontratistei, azpikontratistei eta dirulaguntzen deialdietan parte hartzen dutenei aplikatuko zaie, baita kontratazio publikoko prozesuetan eta Europako funtsen kudeaketaren esparruan garatzen diren dirulaguntzen prozesuetan esku hartzen duten kanpoko adituei ere.

3.- Protokoloaren izaera
3.1.- Protokolo hau prebentziozko autorregulazio tresna gisa onartu da Europako funtsen kudeaketan zuzentasun mekanismoak indartzeko.
3.2.- Izaera iragankorra izango du protokolo honek, erakundeak jokabide eta jarduera arauen bidez balioak eta printzipioak garatuko eta jasoko dituzten jokabide kodeak onartu arte edo, hala badagokio, aplikagarria izango den kodea, eranskin gisa jasoko dena, egokitu arte. Helburu hori betetzen den bitartean, kode honetan jasotako balioak eta printzipioak aplikatuko dira, berme organoak zehaztutako moduan, kasu bakoitzean aplikatzekoak diren legezko eta arauzko aurreikuspenak alde batera utzi gabe.
3.3.- Erakundearen azpiegitura etikoa funtsean proaktiboa, prebentziozkoa eta hobetzekoa denez, protokolo honek berezko orientazio axiologikoa du, eta erabakiak hartzen dituzten pertsonengan balio publikoak indartzeko eta jarduera profesionaletan deontologia profesionala indartzeko helburu argia du. Era berean, finantza kudeaketa onaren printzipioa eta Europako funtsen kudeaketan Batasunaren finantza interesak babesteko helburua du.
3.4.- Zuzentasun mekanismoak indartzeko zeharkako elementu gisa txertatu da protokolo hau Europako funtsak kudeatzeko sisteman.
3.5.- Protokolo hau egituratzen duten balioek eta printzipioek Europako funtsen arduradunen eta kudeatzaileen berri emango dute erakunde honetan, eta horien jokabideak eta jarduerak balio eta printzipio horietara egokitzen diren aztertu ahal izango du berme organoak, eta hala badagokio, beharreko zuzenketa neurriak proposatuko ditu.

4.- Helburua
4.1.- Europako funtsen kudeaketan zuzentasun mekanismoak indartzea eta erakundean eta arduradunen eta kudeatzaileen eginkizunetan azpiegitura etiko baten garapena sustatzea ditu helburu protokolo honek.
4.2.- Arduradunek eta kudeatzaileek beren eginkizunetan lagunduko dute Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Plana egikaritzeko ekintza guztietan emaitzarekiko konpromiso printzipioa bete dadin, eta era berean sustatuko dute ingurumena babestea eta hobetzea eta 2030 Agendaren Garapen Jasangarrirako Helburuak betetzea.
4.3.- Europako funtsen kudeaketari dagokionez, hauexek dira protokolo honen onarpenaren helburuak:

Erakundean azpiegitura etiko bat garatzea, bere zerbitzura dauden langileen eredugarritasuna, objektibotasuna eta bikaintasuna nabarmendu eta sakonduko dituena beren eginkizunak eta zereginak betetzean, finantza kudeaketa onaren printzipioaren bidez.

a) Arduradunen eta kudeatzaileen orientazio profesionalerako gida izatea, beren zereginak gauzatzean protokolo honetan jasotako balioak eta printzipioak barneratuz eta aplikatuz.

b) Arduradunen eta kudeatzaileen inpartzialtasun, profesionaltasun, zuzentasun eta zerbitzu irudia indartzea.

II.- BALIO ETIKOAK EUROPAKO FUNTSEN KUDEAKETAN

A. BALIO ETIKOAK

5.- Balio Etikoak. Kontzeptua.

5.1.- Protokolo honetan jasotako balioek arduradunen eta kudeatzaileen erabakiak eta jarduera profesionalak gidatzen eta bideratzen dituzte Europako funtsak erabiltzean, helburua baita kudeaketa eraginkorra eta efizientea bideratzea, finantza kudeaketa onaren printzipioan oinarrituta Europar Batasunaren interesak babesteko, erakunde honek kudeatzen baititu Batasunaren baliabideak.

5.2.- Erakundeko arduradunek eta langileek kode honetan jasotako balioak txertatu beharko dituzte erabakiak hartzeko prozesuetan, beren jarduera profesionalaren garapenean eta Europako funtsen erabilerarekin lotuta kasu bakoitzean aplikatzen diren prozeduretan edo kudeaketa sistemetan.

5.3.- Protokolo honetan ezarritako balioek funtsean honako helburu hauek izango dituzte:

a) Finantza kudeaketa onaren, Europar Batasunaren finantza interesen babesaren eta kudeaketaren emaitzekiko konpromisoaren printzipioak bermatzea.

b) Europako funtsen kudeaketan bikaintasuna eta objektibotasuna lortzea erakundearen estandar etikoak eta emaitzak hobetzeko.

c) Beren erantzukizunen, lanpostuen edo enplegu funtzionalen eginkizunak eta zereginak estandar etiko handiekin garatzea, baliabide publikoak alferrik galtzea saihesteko eta erakundeetan konfiantza publikoa indartzeko.

6.- Balio Etikoen zerrenda eta definizioa.

Europako funtsen erabileran parte hartuko duten arduradunek eta kudeatzaileek honako Balio Etiko hauetara egokitu behar dute beren jokabide profesionala:

6.1.- *Zuzentasuna*.

ELGAren hitzetan, erakundeak berak ezarritako balio etiko komunei atxikitzean datza zuzentasuna, eta interes pribatuen aurrean interes publikoa babesteko, mantentzeko eta lehenesteko printzipio eta arau multzo batean gauzatzen da. Esparru publikoan, eta zehazki Europako funtsen kudeaketan, balio handia du zuzentasunak finantza kudeaketa ona bideratzeko eta Europar Batasunaren finantza interesak babesteko. Europako funtsen arduradunen eta kudeatzaileen jokabide etiko guztiz zuzenak kudeaketaren emaitzak zaindu ez ezik duindu egiten du jarduera publikoa, eta erakundearen irudia eta izen ona eta erakundearekiko konfiantza publikoa nabarmentzen ditu. Zuzentasunak esan nahi du arduradunek eta kudeatzaileek ezin izango dutela oparirik, erregalurik, ekitaldietarako gonbidapenik edo beren eginkizunak betetzean objektibotasunari eta inpartzialtasunari eragin diezaiekeen beste ezer jaso. Zuzentasun Batzordeak kasu bakoitzean edo jarraibideen bidez mugatuko du zer zenbateko eta zer kasutan onar daitezkeen opariak, erregaluak edo gonbidapenak, betiere Europako funtsen erabileraren kudeaketa egokia eragotzi gabe eta erakundearen etika edo jokabide kodeak ezartzen duenari kalterik egin gabe.

6.2.- *Eredugarritasuna*.

Europako funtsen kudeaketaren esparruan, eragin handia du erakundearen irudian eta izen onean kargu publikoen, zuzendariaren eta enplegatu publikoen jarduerak, Bereziki, ardura handieneko eginkizunak eta zuzendaritzako edo buruzagitzako eginkizunak bideratzen dituztenen jarduerak aitzindaritza etikoan oinarritua egon behar du, hala jokabidean nola kudeaketan. Ondorioz, jokabide eredugarriak gidatuta egongo dira langileen jokabide publiko guztiak, bereziki haien erantzukizuna edo jarduera profesionala bideratzen dutenean, baina baita salbuespenez eremu publikora heda daitezkeen jokabide pribatu guztiak ere. Erakundearen irudia kaltetzen duten edo erakundearen izen ona suntsitzen edo kaltetzen

duten eredugarritasun falta guztiak protokolo honetako berme organoak proposatzen duenaren arabera zuzendu beharko da, hala badagokio.

6.3.- *Zintzotasuna eta interesik eza*

Europako funtsak erabiltzeko arduradunek eta kudeatzaileek egiazki eta gardentasunez beteko dituzte beren erantzukizunak, eta soil-soilik interes publikoa erabat betetzera, finantza kudeaketa egokira eta emaitzak betetzeko konpromisora zuzenduko dute beren jarduera, betiere Batasunaren finantza interesak zainduz beren jardueretan. Beren eginkizunen eta beste interes publiko eta pribatu batzuen artean interes gatazkarik edo itxura bateko gatazkarik sortuz gero, protokolo honen aplikazio esparruko langileek berehala jakinarazi beharko diote hierarkian gorago dagoenari, eta honek txostena egiteko eskatuko dio Zuzentasun Batzordeari. Batzordeak balizko gatazkari buruzko proposamen bat eta, hala badagokio, hartu beharreko neurriei buruzko proposamen bat landuko du. Batzordearen iritziz benetako edo balizko edo itxurazko gatazkak kaltetuta gertatzen denak ez du parte hartuko, ez zuzenean ez zeharka, dagokion prozeduran edo hartu beharreko erabakietan. Hierarkian gorago dagoena soilik arrazoitutako ebazpenaren bidez bereizi ahal izango da egindako proposamenetik. Protokolo honen aplikazioaren mende dagoen langileak Zuzentasun Batzordeari helarazi beharko dio, horretarako ezartzen diren kanalak erabiliz, izan ditzakeen interes gatazken aurrean planteatzen zaion edozein zalantza.

6.4.- Inpartzialtasuna eta objektibotasuna.

Inpartzialtasuna premisa existentziala da sektore publikoaren esparruan funtzioak eta zereginak behar bezala garatzeko, eta bereziki, Europako funtsak kudeatzen direnean, eta prozesu hori norgehiagokako administrazio prozeduren bidez bideratzen da. Nolanahi ere, inpartzialtasunak bere zentzu osoa hartzen du funtzionarioek eta enplegatu publikoek bideratzen duten kudeaketan, eta Europako funtsen erabilerak beti egon behar du oinarrituta objektibotasunean. Beraz, Protokolo honen mende dagoen langileak bideratzen duen jarduera profesionalak urrun egon beharko du eragin eta orientabide politikoetatik, familiakoetatik edo lagunengandik, baita interes profesional edo pertsonaletatik edo beste izaera bateko interesetatik ere. Inpartzialtasuna eta objektibotasuna bereziki zainduko dira interes gatazkarik ba ote den haztatu behar denean, betiere Protokolo honetan azaldutakoaren eta Zuzentasun eta Iruzurraren aurkako Neurrien Planean jasotakoaren arabera. Era berean, protokolo honen aplikazio esparruaren mendeko langileek beren eginkizun publikoak betetzean, interes orokorrak betetzeak eskatzen duen objektibotasuna erabat errespetatuz jardun beharko dute, eta beraz, une oro lehia askearen printzipioak zainduz. Objektibotasun hori bereziki handia izango da, kontratazio publikoko edo dirulaguntzen prozeduretan eta langileak kudeatzeko prozesuetan Protokolo honen mendeko langileek parte hartu behar dutenean eta erakundeak erabaki jakin batzuk hartzean inpartzialtasun bermea bereziki eskatzen duten prozeduretan, kasu bakoitzean aplikatzekoa den araudiaren arabera.

6.5.- *Bikaintasun profesionala.*

Europako funtsak kudeatzeko eginkizunak, bai bere espezializazio esparruagatik, bai finantza eta kudeaketa inplikazio garrantzitsuengatik, beren profesionaltasuna eta talentua egiaztatuta duten zuzendari eta enplegatu publikoek gauzatu beharko dituzte, bai eta kudeaketaren arlo horretako ezagutzak eta trebetasunak egiaztatzen dituzten edo horretarako prestakuntza esplizitua jaso duten langileek ere. Irizpide horiek kontuan hartu beharko dira arlo honetako erantzukizunak aukeratzean edo esleitzean. Halaber, profesionalizazio eta zintzotasun irizpideen arabera beteko dira eginkizunak eta zereginak. Lanpostuak hornitzeko edo zuzendaritzako kideak edo arduradunak hautatzeko, kontuan hartuko da erakunde barruan dagoen talentua. Horretarako, protokolo honen mende dauden langileek etengabe garatuko eta hobetuko dituzte beren gaitasun profesionalak, eraldaketa funtzionalaren eta

teknologikoaren eskakizunetara egokituko dituzte beren ezagutzak eta gaitasunak erakundeak diseinatzen dituen formakuntza programen bidez, haien profil profesionala optimizatzeko, zaharkitzea saihesteko eta beren lanpostuei esleitutako eginkizunak eta zereginak behar bezala betetzeko helburuarekin. Era berean, emaitzen ebaluazioaren mende egongo da lan profesionala. Kudeaketaren emaitzarekiko konpromisoaren printzipiotik abiatuta, helburuak betetzea saritzen duen ordainsari osagarri bat egongo da, plan estrategikoan xedatutakoaren arabera.

6.6.- Errespetua eta enpatia.

Protokolo honen mende dauden langileek, Europako funtsen kudeaketaren arloan dituzten eginkizunak eta zereginak betetzean, errespetu eta adeitasun osoz jokatuko dute erakundeko gainerako pertsonekiko harremanetan eta hornitzaileekiko edo beste kolektibo batzuekiko harremanetan. Bizikidetza, elkartasuna eta tolerantzia erabat gailenduko diren laneko giroa, giro pertsonala eta profesionala sustatuko da, eta elkarrekiko errespetua, aniztasuna eta profesionalen arteko lankidetza bultzatuko da. Pertsona orok merezi duen adeitasuna, zuzentasuna, behar bezalako errespetua eta duintasuna izan behar dira protokolo honen mende dauden langileen jardueren ardatzak. Protokolo honen mende dauden langileek, ez dute mespretxuzko hitzak edo edozein motatako diskriminazio praktikak erabiltzea dakarren jokabiderik edo portaerarik izango (bereziki genero arloan, baina baita sinesmen, ideologia, joera sexual, arraza, desgaitasun edo beste edozein arlotan ere).

III.- EUROPAKO FUNTSAK KUDEATZEKO PRINTZIPIOAK

7.- Kudeaketa printzipioak: kontzeptua.

Europako funtsen kudeaketaren esparruko kudeaketa printzipioek zuzentarau multzo bat osatzen dute, eta zuzentarau multzo horren helburua da gida edo orientabide izatea funts horien erabileran proiektatzen diren politika, zuzendaritza edo kudeaketa erantzukizunen ondoriozko eginkizunak eta zereginak betetzeko. Izan ere, helburu nagusia da erakundeak gauzatzen dituen proiektuen edo azpiproiektuen mugarrietan eta xedeetan programatutako emaitzak eta helburuak betetzea edo lortzea, eta hala badagokio, esleitutako eginkizunak betetzean kalitatearen eta efizientziaren arloetan berrikuntza prozesuak eta etengabe hobetzekoak sustatzea; proposamen horiek emaitzekiko konpromisoaren printzipioan eta finantza kudeaketa onaren printzipioan oinarrituko dira beti.

8.- Kudeaketa printzipioen zerrenda.

Hauexek dira erakundearen zerbitzura ari diren langileen jarduera profesionalak ardatz izango dituen kudeaketa printzipioak:

8.1.- Kudeaketa emaitzekiko konpromisoaren printzipioa.

Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Plana kudeatzeko sistemaren esparruan erabili behar dira Europako funtsak, eta beraz, kudeaketa emaitzekiko konpromisoaren printzipioa izango dute ardatz, eta horien helburuak funts horiek erabiltzeko ardura duten unitate administratiboetako arduradunek ezarriko dituzte haiek ezartzen dituzten gidalerroei eta helburuei jarraiki, kasu bakoitzean finkatutako helburuak eta mugarriak betetzeko. Zuzendaritzako langileek eta langile publikoek Europako funtsak kudeatzen dituztenean, erakundeak ezarritako irizpideen arabera ebaluatu beharko da lan hori. Nolanahi ere, kudeaketaren emaitzak harmonizatu egingo dira dira finantza kudeaketa onaren printzipioa erabat betetzearekin eta Europar Batasunaren finantza interesak babestearekin.

8.2.- Finantza kudeaketa ona eta efizientzia kudeaketan.

Europako funtsen esparruko kudeaketa ekonomikoak finantza kudeaketa onaren printzipioa izango du ardatz. Printzipio hori kudeaketa eraginkor eta efiziente batean islatzen da, bat dator Batasunaren finantza interesekin, eta, nolanahi ere, guztiz lerrokatuta egongo da termino berberetan formulatzen den kudeaketa teknologikoarekin edo digitalarekin, eta arreta berezia jarriko da Administrazioaren baliabideen, bereziki Administrazioaren baliabide teknologiko eta materialen, erabilera desegokia eta alferrikako xahutzeak saihesteko. Efizientzia helburu hori planifikazio estrategikoko eta operatiboko prozesuen eta berrikuntzako eta etengabeko hobekuntzako prozesuen bidez sustatuko da, eta horretarako proiektuen eta lortutako helburuen ebaluazioa egingo da, bai eta zuzendariek eta langile publikoek Europako funtsak kudeatzeko sistemaren arabera burututako zereginen garapenaren ebaluazioa ere.

8.3.- Gardentasuna.

Europako funtsak kudeatzeko jardueraren funtsezko zatia da gardentasunaren kultura. Beraz, funts horiek kudeatzeko sistema osatzen duen printzipioa da gardentasuna, gaur egungo arau esparru orokorrean eta kontratazio publikoaren, dirulaguntzen, ekonomia eta finantza esparruaren eta langileak kudeatzeko esparruaren berezko araudian finkatutakoarekin bat etorrita. Gardentasuna funtsezkoa da Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Planaren osagairen bati lotutako proiektu, azpiproiektu edo jardueren kudeaketan kontuak ematean. Protokolo honen mende dauden langileen jarduera profesionalaren ardatza izango da beren eginkizunak eta zereginak gardentasun printzipioaren arabera betetzea. Nolanahi ere, bereziki sustatuko da gardentasuna kontratazio publikoko prozeduretan, dagokion legedian finkatutakoarekin bat etorrita.

8.4.- ***Datu pertsonalak babestea.***

Europako funtsen kudeaketak berekin ekarriko du, kasu jakin batzuetan, datu pertsonalen erabilera masiboa edo datu pertsonalen gurutzaketa, administrazio irregulartasunen, iruzurraren, ustelkeriaren edo interes gatazken balizko kasuak aztertzean edo ikertzean, batez ere praktika edo patologia horiek hautematen direnean. Datu pertsonalak eskuratzeko, datuen babesaren arloan indarrean dagoen araudia bete beharko da beti (Datuak Babesteko Araudi Orokorra eta Datu Pertsonalak Babesteko eta eskubide digitalak bermatzeko Lege Organikoa). Iruzurrak hautemateko datu baseen erabilera, esate baterako Dirulaguntzen Datuen Base nazionalaren (BNSD), Gizarte Segurantzaren datu baseen eta Zerga Administrazioko Estatu Agentziaren datu baseen erabilera, besteak beste, arau esparru horrek berak babesten du, betiere erabilera horren helburuak interes publikokoak badira. Era berean, datuak aztertzeko edo arriskuak neurtzeko tresnen erabilera (ARACHNE, DAISY, etab.) datuak babesteko Europako eta Estatuko araudian jasotako printzipio eta arauetara egokitu beharko da, hori guztia alde batera utzi gabe, arrisku ikuspegi baten premisen arabera, tratamendu jardueren erregistro egokiak ezarri behar direla, segurtasun neurri egokiak eta ezin hobeak hartu behar direla, datuak babesteko ordezkariaren jardueraren garapena bermatu behar dela prozesu horiek indarrean dagoen araudiarekin bat datozela bermatzeko, arriskuak behar bezala aztertu behar direla, eta, hala badagokio, eraginari buruzko ebaluazioak egin behar direla.

8.5.- Europako funtsen kudeaketa eta 2030 Agenda.

Era berean, Garapen Jasangarrirako Helburuak beteko ditu Europako funtsen kudeaketak, eta bereziki, eragin ekologikoa minimizatzen eta ingurumena eta bioaniztasuna babesten laguntzen duten helburu guztiak beteko ditu. Trantsizio berdeak, Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Planaren zutabeetako bat baita, gidatuko du ardatz horretan biltzen diren Europako funtsen arduradunen eta kudeatzaileen jardueren garapena. Era berean, Protokolo honen mendeko langileek Garapen Jasangarrirako Helburuak betetzen lagunduko dute, eta horretarako jarduera sozialki arduratsua bideratuko dute, enplegua, aniztasunaren bermea eta garapen jasangarria sustatuko dute 2030 Agendan jasotakoari jarraiki, bereziki kontratazio

publikoari, dirulaguntzei, erakundearen beraren esparruan enplegua sortzeari eta lankidetza formula publiko-pribatuei dagokienez. Era berean, Europako funtsekin finantzatutako Suspertze Planaren araberako Osagaien proiektuen, azpiproiektuen edo jardueren kudeaketak bereziki kontuan izango ditu lurralde eta gizarte kohesioa eta genero berdintasuna eraginkor bihurtzeko egin beharrekoak.

8.6.- Zuzendaritza eta lanbide erantzukizuna Europako funtsen kudeaketan

Beren eginkizunak betetzean, Europako funtsen kudeaketan parte hartzen duten zuzendariek eta enplegatu publikoek zuzendaritza edo lanbide erantzukizun osoz jardungo dute, hurrenez hurren. Zuzendaritza edo lanbide erantzukizunak berekin dakar dedikazio berezia esleitutako eginkizunetan, betiere kudeaketa, prozedura edo tramite bakoitzak berekin dakartzan interes eta posizioak baloratuz, edozein proposamen edo txosten arrazoituz, eta, nolanahi ere, eginkizun horiek behar ez bezala gauzatzearen ondorioak eta bere jokabidearen ondorioak ere bere gain hartuz. Zuzendariek eta enplegatu publikoek bideratutako kudeaketa lanak Agintari Arduradunek eta Kudeaketa Agintariek ezarritako jarraipenaren mende egongo dira, bai eta mugarriak eta helburuak betetzeko aldizkako txostenak eta ebaluazioak egitearen mende ere, eta, nolanahi ere, Europako funtsak kudeatzen dituzten administrazio unitateetako arduradunek kontuak eman beharko dituzte dagozkien Kudeaketa eta Betetze Txostenetan azaldutakoaren arabera, bereziki aurreikusitako helburuak lortu ez badira. Era berean, funts horien erabileran sortu ahal izan diren gorabeheren aurrean erantzungo dute, bereziki, irregulartasunak, iruzurra, ustelkeria eta interes gatazkak prebenitzeari, hautemateari eta zuzentzeari dagokienez.

IV.- JOKABIDE ARAUAK, SOILIK INPARTZIALTASUN ETA OBJEKTIBOTASUN BALIOEKIN LOTUTAKOAK INTERES GATAZKEI DAGOKIENEZ

9.- Inpartzialtasun eta objektibotasun balioekin lotutako jokabide arauak, Europako funtsak erabiltzeko zereginetan ordezkaritza kargudunei eta enplegatu publikoei egiten zaizkien opari, erregalu edo arreta bereziei dagokienez eta sor daitezkeen interes gatazkei dagokienez.

9.1.- Europako funtsetatik etorritako baliabideei eman beharreko erabilera eta helburua erabakitzeko prozesuetan parte hartzen duten ordezkaritza kargudunek eta enplegatu publikoek honako jokabide arau hauek beteko dituzte beren eginkizunetan:

a) Kontratazio publikoko organoetan parte hartzen dutenek edo parte har dezaketenek inolaz ere ez dute onartuko zuzenean edo zeharka lizitazio prozesuetan parte hartzen duten edo parte har dezaketen edo Udal Administrazioaren hornitzaileak izan daitezkeen pertsonen, enpresen edo erakundeen oparirik, erregalurik edo edozein motatako arretarik.

b) Aurreko lerroaldean aurreikusitako kasuan, opariak, erregaluak edo, hala bada, arretak, materialak baldin badira, berehala itzuliko zaizkie halakoak eskaini dituzten pertsonei, enpresei edo erakundeei, edo, edozein eratako arretak badira, arbuiatu egingo dira. Oparia itzultzea ezinezkoa bada, Udaletxeko bulegoetan utziko da opariarekin zer egin erabakitzen den arte. Opari, erregalu edo arretatzat hartuko dira edozein motatako onura pertsonalak, baldin eta lehentasunezko tratua eta tratu bereizia badakarte, eta bere ondarera itzultzen badira edo objektiboki justifikatu gabeko abantaila bat badakarte kargu publikodunaren, funtzionarioaren edo enplegatu publikoaren alde, erakundetik kanpoko hirugarren pertsonen edo erakundeen jarduera baten ondorioz.

c) Funts horien kudeaketaren erabileran edo norakoan parte hartzen dutenek edo parte har dezaketenek ere, betiere kontratazio organoetan parte hartzen ez badute edo parte hartzerik ez badute, ezin izango dute edozein kontratu motaren bidez Udal administrazioaren hornitzaileak izan daitezkeen pertsona, enpresa edo erakundeetatik iritsi daitekeen opari,

erregalu edo arreta berezirik onartu. Soilik gizarte usadioei dagozkien opariak, erregaluak eta arretak onartu ahal izango dira, baldin eta Europako funtsetatik etorritako baliabideekin zuzenean edo zeharka faboratu ez diren pertsonek enpresek edo erakundeek emandakoak badira eta beren senideak edo izatezko bikotekideak onuradunak ez badira.
d) Aurreko arauaren aplikazio esparru subjektiboa mugatzeko, kontuan edukiko da Europako Batzordearen 2021/C 121/01 Komunikazioan interes gatazken kudeaketarekiko Orientabideei buruz ezarritakoa.
9.2.- Udal ordezkaritza kargudunek eta enplegatu publikoek Europako funtsak erabiltzean sor litezkeen interes gatazkak Europar Batasuneko Finantza Erregelamenduaren 61. artikuluan ezarritakoa betez ebatziko dira euren irismenari eta aurreikuspenei dagokienez, eta era berean Batzordearen 2012/C 121/01 Komunikazioan ezarritakoaren arabera interpretatuko da haren irismena.
9.3.- Aurreko arauen aplikazioari eta irismenari buruzko edozein zalantza Protokolo honetako VI. atalean ezarritako kanalen bidez eta berme organoaren aurrean planteatuko da.

IV.- FORMAKUNTZA ETA ZUZENTASUN PROTOKOLOAREN ZABALKUNDEA

10.- Sustapena, zabalkundea eta zuzentasunarekiko formakuntza etengabeko formakuntza programetan

10.1.- Erakundeak urtero bideratuko ditu formakuntza ekintzak etengabeko formakuntza programetan, aurrez aurrekoak, erdipresentzialak edo birtualak, Protokolo honi zabalkundea emateko, eta batez ere zuzentasun publikoarekiko formakuntza bideratuko da, arreta berezia jarririk kontratazio publiko, dirulaguntza, kudeaketa ekonomiko eta finantzario eta langileen kudeaketa arloetan Europako funtsen erabilerari dagokionez.
10.2.- Era berean, urtero sustatuko dira tailerrak, hitzaldiak edo dibulgaziozko jarduerak egiteko ekintzak, hain zuzen ere esparru publikoan alderdi etikoak edo zuzentasun kontuak, interes gatazkak eta ustelkeriaren aurkako borroka aztertzeko xedea izango dutenak.

11.- Erakundean zuzentasun politika txertatzeko eta hari zabalkundea emateko beste sistema batzuk.

11.1.- Aurreko ataletan aurreikusitako neurriak alde batera utzirik, erakundearen azpiegitura etikoa bere osotasunean hobetzeko, batez ere Europako funtsen kudeaketari dagokionez, protokolo honen edukiaren zabalkundea ahalbidetuko duten neurri osagarri guztiak sustatuko dira, baita prebentziozko kultura edo arrisku esparruen definizioa zehazten laguntzen duten horiek ere, erakundearen zuzentasuna babesteko eta haren izen ona bermatzeko.
11.2.- Nolanahi ere, Protokolo honen edukiari bitarteko elektronikoen bidez eta erakundean Web orriaren bidez emango zaio zabalkundea.

V.- ALDERDI ETIKOAK, KEXUAK ETA SALAKETAK EBAZTEKO BARNE KANALAK ETA PROZEDURAK

12.- Kanalak, zirkuituak edo prozedurak sortzea Europako funtsen kudeaketarekin zerikusia duten alderdi etikoak edo, hala badagokio, kexuak eta salaketak ebazteko.

12.1.- Zuzentasun eta Iruzurraren aurkako Neurrien Planean finkatutakoarekin bat etorrita, Erakundeak beharrezko prozedurak, kanalak eta bideak ezarriko ditu, protokolo honetan jasotako balio eta printzipioen interpretazioaren eta irismenaren inguruan eta horiek erkatzearen eta Europako funtsen erabilerarekin lotutako jokabide, gertakari edo inguruabarrei aplikatzearen inguruan sor daitezkeen izaera bereko alderdi etikoak, arazoak edo dilemak izapidetzeko.

Nolanahi ere, 2019/1937 Zuzentarauarekin bat etorriz eta Protokolo honetan xedatutakoaren arabera, erakundeak salaketak egiteko barne kanal bat izango du, eta arau xedapen horretan jasotako eskakizunetara eta transposizioa egiten duen legedi eskudunak zehaztutako beste batzuetara egokituko da.
12.2.- Ahal dela, bitarteko elektronikoen bidez bideratuko dira prozedura, kanal edo bide horiek, 2019/1937 Zuzentarauan finkatutako modalitateei kalterik egin gabe.
12.3.- Zuzentasun Batzordearen aurrean planteatuko dira alderdi teknikoak, kontsultak, dilemak, kexuak eta salaketak.
12.4.- Alderdi etikoak, kontsultak, dilemak eta kexuak konfidentzialak izan daitezke haien edukiaren eta planteatzen dituen pertsonaren arabera.

13.- Europako funtsen kudeaketarekin lotutako salaketen tramitazioa 2019/1937 (EB) Zuzentarauaren arabera eta salataria babesteko neurriak.
13.1.- 2019/1937 (EB) Zuzentarauan ezarritakoarekin bat etorrita planteatzen diren salaketak, Europako funtsen kudeaketarekin lotutakoak, ustez Protokolo honetan jasotako balioak eta printzipioak ez betetzeagatik edo ez egiteagatik sortutakoak, baita legezko betebeharrak ez betetzeagatik sortutakoak ere, ezinbestean tramitatuko dira aipatutako Zuzentarauan eta Zuzentasun Batzordeak horretarako garatuko duen barne Arautegian jasotako edozein formatan.
13.2.- Batzordeak unean-unean egingo du salaketa horien gaineko jarraipena, une oro zainduko ditu salatariaren konfidentzialtasuna eta jardueren sekretua, eta bitarteko berbera erabiliz erantzungo du berehala, behar bezala arrazoituta eta, edozein kasutan, gehienez ere hiru hilabeteko epean edo, hala badagokio, araudi aplikagarriak finkatzen duen epean.
13.3.- Postontzi elektroniko bat izango da kexu eta salaketa horiek izapidetzeko, kudeaketa ondorioei begira aurreko atalean ezarritakoarekin bateratu ahal izango dena, baina salaketa horiek 2019/1937 Zuzentarauan finkatutako edozein kanalen bidez ere aurkeztu ahal izango dira, Zuzentasun eta Iruzurraren aurkako Neurrien Planak aurreikusten dituen bitartekoen eta erakundeen bidez.
13.4.- Zuzentasun Batzordeak salaketen erregistroa egingo du, eta Datuak Babesteko Araudi Orokorrean eta Datu Pertsonalak Babesteko eta eskubide digitalak bermatzeko Lege Organikoan finkatutako eskakizunetara egokituko da. Salaketa edo kexua izenik gabea bada, Batzordeak beharreko neurriak hartuko ditu hura izapidetzeko edo artxibatzeko, garapen araudiak salaketa izengabeak onartzen dituenean izan ezik.
13.5.- Salaketak egiteko barne kanalak 2019/1937 (EB) Zuzentarauan jasotako baldintzak beteko ditu, eta behar bezala babestuko du salataria. Era berean, Europar Batasuneko Zuzenbidean eta barne Zuzenbidera ekarritako arauetan aurreikusitako berme guztiak zainduko ditu.
13.6.- Salaketak aurkezteko erakundeko barne kanal horrek, Europako funtsen kudeaketari dagokionez, gutxienez honako ezaugarri hauek izango ditu:

a) Egiazki kanal eraginkorra izango da.
b) Salaketak aurkezteko kanal baten sorrera txertatuko du erakundearen Zuzentasun eta Iruzurraren aurkako Neurrien Planean irregulartasunak, iruzurra, ustelkeria eta interes gatazkak hautemateko eta zuzentzeko neurrien baitan.

c) Prozedurei eta emaitzei dagokienez, salaketak aurkezteko barne kanala eraginkorra, inpartziala eta efizientea izatea bermatuko du.

d) Kanpo kanalen aurretik salaketak aurkezteko barne kanala lehenetsiko da, alde batera utzi gabe kanpo kanal horiei buruzko informazioa eta horien osagarritasunari buruzkoa eman behar dela (Web bidez, Kontratatzaileren Profilaren bidez edo beste edozein bitartekoren bidez). Era berean berehala jakinaraziko zaizkie Iruzurra Koordinatzeko Zerbitzu Nazionalari eta Agintaritza Arduradunari, edo, hala badagokio, Fiskaltzari, larria izan daitezkeelako edo delitu izan daitezkeelako salbuespenezko neurriak hartzeko, jazartzeko eta, hala badagokio, horien gaineko jarraipena egiteko eskatzen duten salaketa guztiak.

e) Europako funtsen kudeaketaren arloko barne kanala erakundearen salaketak kudeatzeko sistema batean txertatuko da, erakundearen azpiegitura etikoa hobetzeko helburuarekin.

f) Datuen Babeserako Organu Delegatuari esleituko zaio salaketak aurkezteko barne kanalaren eta izapidetze eginkizunen kudeaketa, batzorde hori baita salaketak aurkezteko barne kanal hori kudeatzeko 2019/1937 Zuzentarauak eskatzen dituen inpartzialtasun, profesionaltasun eta gaitasun nahikoaz hornitutako organoa.

g) Salaketen gaineko jarraipena Zuzentarauak finkatutako epeetan eta hartan jasotako eskakizunen arabera egingo da.

h) Salatariei ahalik eta epe laburrenean emango zaie egindako jarraipenari buruzko informazioa, inolaz ere ez da hiru hilabeteko epea gaindituko.

i) Salatzeko prozedurak forma seguruan izapidetzea zainduko da, eta une oro errespetatuko da salatiaren konfidentzialtasuna.

j) Salaketa prozedura guztietan errespetatuko da datu pertsonalen babesa, araudi arautzailean ezarritakoarekin bat etorrita (DBAO eta DPBEDBLO)

k) Salatariaren babesari dagokionez, 2019/1937 (EB) Zuzentarauan finkatutako berme guztiak aplikatuko dira, baita estatuko edo autonomia erkidegoko legedi aplikagarrian aurreikusi daitezkeen beste guztiak ere.

13.7.- Kexuak edo salaketak ondorio penalak edo zehatzaileak izan baditzake, hura aurkeztu duenaren anonimatua eta sekretua bermatuko ditu hori egitea dagokionak, eta beharrezko neurriak hartuko ditu indarrean dagoen legediaren arabera aipatutako kexua edo salaketa egin duen pertsona babesteko, 2019/1937 (EB) Zuzentarauan jasotako aurreikuspenekin bat etorrita.

13.8.- Zuzentasun Batzordeak zabalkundea emango die galderen, kontsulten, arazoen edo dilemen eta kexuen eta salaketen harira egindako gomendio, proposamen edo txosten guztiei, baina beti izenik eman gabe eta haietan jasotako datu pertsonalak bereizi ondoren. Era berean, urteko Memoria bat landuko du, eta Tokiko Gobernu Batzordeari aurkeztuko dio.

VI.- PROTOKOLOAREN BERME ORGANOA

14.- Zuzentasun Batzordea.

14.1.- Zuzentasun Batzordea da Protokolo honen aplikazioaren berme organoa.

14.2.- Hiru kidek eta Zuzentasun eta Iruzurraren aurkako Neurrien Plana kudeatzeko Arduradun Teknikoak osatuko dute Zuzentasun Batzordea, eta Zuzentsaun planaren eta iruzurraren aurkako neurrien gestiorako arduradun teknikoaren laguntza izango dute. Alkateak izendatuko ditu hiru kide horiek, bat kargu publikoak betetzen dituztenen edo zuzendarien artean aukeratuko du, Batzordeburua izango dena, beste bat funtzionarioen edo enplegatu publikoen artean, idazkariarena egingo duena, ahal den neurrian Datuen Babeserako Organo Delegatuko lehendakaria, eta hirugarrena Administrazioz kanpoko bat izango da, esparru publikoan esperientzia profesional egiaztatua duena eta zuzentasun eta

zintzotasun balio sendoak dituena, erretiroa hartutako funtzionarioa edo goi kargudun edo zuzendari ohia izan daitekeena, baldintza berberekin, edo, hala badagokio, etikaren inguruko gaietan edo esparru honetan onarpen akademiko edo profesionala duen unibertsitateko irakasle bat.

15.- Zuzentasun Batzordearen eginkizunak

15.1.- Protokolo honen aplikazio esparruak Europako funtsak kudeatzen dituzten kargu publikoei, zuzendariei eta enplegatu publikoei dagozkien eskumenak baino ez ditu hartzen, eta honako hauek izango dira Zuzentasun Batzordearen eginkizunak:

a) Europako funtsen kudeaketan gobernu organoei, zuzendariei eta enplegatu publikoei aholkatzea zuzentasun gaian. Protokolo honen aplikazioarekin lotuta planteatzen diren zalantzak, kontsultak, dilemak edo kexuak argituz eta ebatziz bideratu ahal izango dira aholkularitza lan horiek.

b) 2019/1937 (EB) Zuzentarauarekin eta hura garatzeko arauekin bat etorrita, aurkeztutako salaketak eta kexuak izapidetzea. Horretarako, Zuzentasun Batzordeko kideetako bat izendatu ahal izango da bideratzaile edo, hala badagokio, txostengile.

c) Europako funtsen kudeaketan zuzentasunaren arloko gomendioak egitea esparru horietan ardura duten erakundeko goragoko organoei eta zuzendaritzako organoei.

d) Hierarkian gorago dagoenak eskatuta, ofizioz, kontsulta, kexu edo salaketa bidez, sor daitezkeen interes gatazken egoeren berri izatea eta horiek aztertzea. Horretarako, ongi argudiatutako proposamen edo gomendio bat helaraziko dio hierarkian gorago dagoenari hartu beharreko erabakia har dezan, edo hala badagokio, inpartzialtasun eta objektibotasun irudia zaintzeko eta Europar Batasunaren finantza interesak babesteko esleitutako eginkizunetatik aldentzeko edo abstenitzeko ebazpena eman dezan.

d) Zuzentasunaren gaian zabalkunde eta formakuntza proposamenak egitea.

e) Iruzurraren aurkako neurrien planak 2.3.1.6.b) puntuan jasotakoaren arabera salaketen tratamendua egin.

f) Zuzentasun Batzordearen aurreko prozeduretan inpartzialtasunaren, objektibotasunaren, konfidentzialtasunaren, datu pertsonalen babesaren eta jardueren sekretuaren printzipioak betetzen direla zaintzea.

g) 2019/1937 (EB) Zuzentarauan eta hura garatzen duen araudian ezarritakoarekin bat etorrita, salatariari edo informatzaileari eman beharreko babesa bermatzea.

h) Dagozkion ikerketak eta egiaztapenak egin ondoren, prebentziozko neurriak hartzeko proposamen arrazoituak egitea, edo, langileen jarduerak edo esku hartzeak aldi baterako edo behin betiko baztertzea benetako edo balizko interes gatazkak, baita itxurazkoak ere erakundearen izen onari eragiten badiote, sor daitezkeen kudeaketa eremuetan. Proposamenak organo eskudunari helaraziko zaizkio balioetsi ditzan eta, hala badagokio, erabaki ditzan.

i) Kode hau aplikatuta Zuzentasun Batzordearen jarduerari buruzko urteko txostena egitea.

j) Urtero Protokolo honen aplikazioari buruzko Gidaliburu bat lantzea. Bertan zehaztuko dira, aztertutako kasuen arabera, testu honetan ezarritako balioei eta printzipioei eman beharreko irismena eta aplikazioa.

k) Protokolo honen araberako egokitzapenak eta moldaketak proposatzea eta protokoloaren aplikazioa erakunde osora eta langile guztietara hedatzea, bereziki salaketak aurkezteko barne kanalari dagokionez, salataria babesteko 2019/1937 (EB) Zuzentaraua benetan betetzeko.

15.2.- Hautemandako ez betetzeak diziplina ondorioak, administrazioko bestelako arau hausteak edo, hala badagokio, ondorio penalak ekar baditzake, Zuzentasun Batzordeak txosten edo proposamen bat egingo du eraginpean egon daitekeen pertsonari entzun

ondoren, eta organo eskudunari helaraziko dio zehapen espediente bat irekitzea bidezkoa den ala ez edo jarduketak beste edozein kontrol erakunderi edo, hala badagokio, Fiskaltzari bidaltzea egokitzat jotzen den ebaluatu dezan.
15.3.- Zuzentasun Batzordeak bere funtzionamendurako barne araudia landuko du, eta Gardentasun Atariaren bidez emango zaio zabalkundea araudi horri.

16.- ZUZENTASUN PROTOKOLOAREN HEDADURA

16.1.- Zuzentasun Batzordeak proposatu eta Tokiko Gobernu Batzordeak erabakita, Europako funtsen kudeaketarekin zuzeneko edo zeharkako harremana izan dezaketen kargu publiko guztiei (ordezkariak eta betearazleak), zuzendariei, behin-behineko langileei eta enplegatu publikoei hedatu ahal izango zaie Protokolo honen aplikazioa. Horretarako, egin beharreko egokitzapenak egingo dira testuan aldaketak eginez edo Eranskin baten bidez.
16.2.- Era berean, Protokolo hau izango da, bere balioei, printzipioei eta dagokion berme organoaren erregulazioari dagokienez, erakundearen kode etikoa eta jokabide kodea lantzeko, edo, hala badagokio, zuzentasun sisteman jasotzen diren jokabide kode guztiak egiteko oinarria.

16.3.- Horretarako, Udalak, planean finkatutako epeetan, kode etiko edo jokabide kode bat edo batzuk landuko eta onartuko ditu, eta egokitu egin beharko ditu horien edukian jasota ez dauden balioak edo printzipioak txertatzeko, salbu eta Protokolo hau Kodeari eranskin gisa gehitzen badiote, dagozkion egokitzapenekin.